

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ
КВАЛІФІКАЦІЙНО-ДИСЦИПЛІНАРНА
КОМІСІЯ АДВОКАТУРИ
КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ

UKRAINIAN NATIONAL
BAR ASSOCIATION
QUALIFICATION AND DISCIPLINARY
COMMISSION OF THE BAR OF
KIROVOGRAD REGION

25006, м. Кропивницький, вул. Архітектора Пауценка, 69
тел: +38 (0522) 24-44-50
email: kdka.kr@ukr.net, веб-сайт: www.kdka.kr.ua

69 Architect Pauchenko Street, Kropivnitsky, 25006 Ukraine
phone: +38 (0522) 24-44-50
email: kdka.kr@ukr.net, web-site: www.kdka.kr.ua

РІШЕННЯ № 2

«Про відмову в порушенні дисциплінарної справи»

26 лютого 2021 року

м. Кропивницький

Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури Кіровоградської області у складі дисциплінарної палати - голови палати Квашука О.Д., секретаря палати - Павліченка О.І., членів палати – Бірюкова А.О., Бравермана В.О., Звіздун А.М., Ковальова Ю.В., Нікішова Г.І., за участю голови КДКА Кіровоградської області Волосян О.І., розглянувши у відкритому засіданні скаргу **ОСОБА_1** на поведінку адвоката **ОСОБА_2** (свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю № <...>, видане <...>.2006 р. Дніпропетровською обласною КДКА на підставі рішення № <...> від <...>.2006 р., адреса робочого місця адвоката, згідно із ЄРАУ: <...>, -

ВСТАНОВИЛА:

До кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Кіровоградської області з Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури надійшла для розгляду скарга адвоката **ОСОБА_1** (далі у тексті також “скаржник”) на поведінку адвоката **ОСОБА_2** (далі — також “адвокат”).

У скарзі зазначено, що 31.10.2019 р. **ОСОБА_3** звернулась до голови кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури в Дніпропетровській області **ОСОБА_2** з заявою про нібито вчинення **ОСОБА_1** грубого порушення Правил адвокатської етики.

05.12.2019 р. КДКА в Дніпропетровській області ухвалила рішення № 12/ДПП-19 про порушення стосовно скаржника дисциплінарної справи за заявою **ОСОБА_3**, яка не містила відомостей про вчинення проступку. На думку скаржника, ухвалення вказаного рішення стало можливим через змову голови КДКА в Дніпропетровській області **ОСОБА_2** та голови кваліфікаційної палати КДКА **ОСОБА_4**, які

використали адміністративний ресурс адвокатського самоврядування з метою позбавити його права здійснювати адвокатську діяльність.

На обґрунтування своїх доводів ініціатор скарги зазначає, що у вказаній дисциплінарній справі його опонентом фактично є адвокат **ОСОБА_4**, яким 29.10.2019 р. було укладено із **ОСОБА_3** договір про правову допомогу. У свою чергу, **ОСОБА_4**, як зазначено скаржником, є головою кваліфікаційної палати КДКА, тривалий час працює з більшістю членів дисциплінарної палати КДКА в Дніпропетровській області, був секретарем дисциплінарної палати, товаришує з головою КДКА в Дніпропетровській області **ОСОБА_2**, тому скарга **ОСОБА_3** розглядалася з порушенням п. 22 Положення про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність.

Крім того, у телефонній розмові, яка відбулася 30.10.2019 р., із начальником СВ Соборного ВП ДВП ГУНП Захарченком Ю.В. останній повідомив, що йому постійно телефонують **ОСОБА_2** та **ОСОБА_4**, які обурені ситуацією навколо **ОСОБА_3**, вимагають віддати їй речі та надати доступ до квартири. Зі слів слідчого Левченка Р.В. стало відомо, що **ОСОБА_4** неодноразово висловлювався, що він та **ОСОБА_2** позбавлять скаржника права на заняття адвокатською діяльністю.

Скаржник зазначає, що з вказаних підстав ним 29.11.2019 року було подано заяви щодо протиправного впливу на адвоката шляхом зловживання правом на подачу скарги до Національної асоціації адвокатури України та Ради адвокатів Дніпропетровської області відносно голови КДКА Дніпропетровської області **ОСОБА_2**, голови кваліфікаційної палати КДКА Дніпропетровської області **ОСОБА_4** та заявниці **ОСОБА_3**.

Крім вказаного, скаржник стверджує, що **ОСОБА_2** займає найвищу посаду в органах адвокатського самоврядування в Дніпропетровській області, товаришує з **ОСОБА_4** та іншими членами кваліфікаційно-дисциплінарної комісії, разом приймають участь в спільних проектах, що безумовно може впливати на упередженість членів дисциплінарної палати КДКА.

З наведених підстав на засіданні комісії 05.12.2019 р. скаржником було заявлено відвід голові КДКА Дніпропетровської області та всім членам дисциплінарної палати.

Скаржником також зазначено, що пояснення осіб, які додані до заяви **ОСОБА_3** до КДКА Дніпропетровської області, були сфальсифіковані, містять підписи інших осіб, що має на меті протиправне притягнення його до дисциплінарної відповідальності. Звертає увагу на те, що **ОСОБА_3** звернулася до КДКА Дніпропетровської області на наступний день після укладання договору із адвокатом **ОСОБА_4** та відмови від попереднього захисника.

29.10.2019 р. на телефонний номер скаржника зателефонувала особа, яка представилась адвокатом **ОСОБА_4**, повідомивши, що є адвокатом **ОСОБА_3**. та запропонувавши зустрітись та вирішити майновий спір щодо належної йому, адвокату **ОСОБА_1**, 1/2 частки квартири. Після того як від запропонованої зустрічі він відмовився, **ОСОБА_4** пригрозив притягненням до відповідальності.

Ініціатор скарги також вказує, що рішенням Дніпропетровського окружного адміністративного суду у справі № 160/12469/19 від 07.02.2020 р., яке набрало законної сили, визнано протиправним та скасовано рішення КДКА в

Дніпропетровській області № 12/ДПП-19 про порушення дисциплінарної справи у зв'язку із порушенням процедури прийняття скарги відносно адвоката на стадії її надходження.

Таким чином, скаржник вважає, що з наведених обставин убачається, що голова КДКА Дніпропетровської області **ОСОБА_2**, діючи спільно з головою кваліфікаційної палати КДКА **ОСОБА_4** з метою притягнення адвоката Коновалова В.Г. до дисциплінарної відповідальності склали завідомо неправдиву заяву до КДКА регіону, сфальсифікували пояснення осіб та намагаються чинити тиск на адвоката у зв'язку із виконанням ним своїх професійних обов'язків.

Крім того, скаржник зазначає, що із засобів масової інформації йому стали відомі відомості щодо неправомірності обрання адвоката **ОСОБА_2** до органів адвокатського самоврядування.

У період з 17.11.2005 р. по 03.01.2012 р., як вказано у скарзі, **ОСОБА_2** безперервно займав посади в органах прокуратури, але 02.10.2006 р. на підставі рішення Дніпропетровської обласної КДКА № 10 від 26.09.2006 р. отримав свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю та склав Присягу адвоката, що суперечить вимогам статті 2 Закону України “Про адвокатуру” від 19.12.1992 р., змісту та суті Присяги, бо перебування на посадах в органах прокуратури є несумісним з набуттям статусу адвоката.

Також з 15.08.2012 р. по 16.03.2015 р., як зазначено скаржником, **ОСОБА_2**, безперервно займав посади в органах місцевого самоврядування, не виконавши обов'язку упродовж 90 днів з дня набрання чинності Законом України “Про адвокатуру та адвокатську діяльність” письмово повідомити КДКА за місцем отримання свідоцтва про існування обставин несумісності.

З огляду на це ініціатор скарги вважає, що адвокат **ОСОБА_2** на конференції адвокатів Дніпропетровської області був двічі неправомірно обраний до органів адвокатського самоврядування: 14.11.2017 р. - членом Ради адвокатів регіону, а 07.12.2018 р. - головою КДКА Дніпропетровської області, бо не мав необхідного, передбаченого законом п'ятирічного стажу адвокатської діяльності.

Просить притягнути адвоката до дисциплінарної відповідальності у вигляді позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю з наступним виключенням з Єдиного реєстру адвокатів України.

Пояснення адвоката

У своїх поясненнях адвокат **ОСОБА_2** зазначив, що обставини, наведені у скарзі не відповідають дійсності та не підтвержені будь-якими доказами.

Звинувачення щодо тиску на скаржника, як зазначено адвокатом, є голослівними обвинуваченнями, мотивами яких є бажання помсти за прийняте рішення, яке не було до вподоби скаржнику. Зазначає, що відносно адвоката **ОСОБА_1** до КДКА Дніпропетровської області протягом останнього часу надійшла низка скарг, які в тому числі містили відомості щодо відкритих за фактом звинувачення заявниками **ОСОБА_1** у вчиненні у відношенні них злочинів.

Наголошує, що він не був знайомий з громадянкою **ОСОБА_3**, не здійснює прийняття заяв особисто, скарга надійшла до КДКА поштою і після реєстрації співробітниками канцелярії відразу була передана голові дисциплінарної палати для розгляду та проведення перевірки. При здійсненні дисциплінарного провадження

ОСОБА_2 жодним чином не був обмежений у наданні пояснень та доказів з метою доведення своєї правової позиції та захисту своїх порушених прав.

Зазначає, що рішення про порушення дисциплінарної справи не є кінцевим результатом розгляду скарги та відповідно не несе такого правового наслідку як притягнення особи до дисциплінарної відповідальності. У даному випадку, проаналізувавши матеріали дисциплінарної справи, наявні в ній документи, пояснення сторін, дисциплінарна палата КДКА Дніпропетровської області дійшла лише про наявність ознак в діях адвоката ознак дисциплінарного проступку та необхідність розгляду скарги.

Твердження скаржника стосовно впливу на членів комісії, адвокат вважає наклепницькими, такими, що не підтверджуються жодним доказом.

Стосовно доводів скарги про неправомірність обрання до органів адвокатського самоврядування, адвокат зазначив, що вказане питання було об'єктом численних судових справ, скарг на адвоката **ОСОБА_2**, піднімалось у засобах масової інформації, але відомості про це не знайшли свого підтвердження.

Так, аналогічна скарга адвоката **ОСОБА_5**, розглядалася КДКА Полтавської області, рішенням якої від 26.04.2019 р. у порушенні дисциплінарної справи було відмовлено. У подальшому задоволенні позовної заяви **ОСОБА_5** щодо скасування цього рішення (справа № 440/1871/19) також було відмовлено, і відповідні судові рішення набрали законної сили (рішення Полтавського окружного адміністративного суду від 23.07.2019 р., постанова Другого апеляційного адміністративного суду від 17.10.2019 р., постанова Верховного Суду у складі Касаційного адміністративного суду від 21.02.2020 р.).

Шевченківським ВП ДВП ГУНП в Дніпропетровській області здійснювалося досудове розслідування у кримінальному провадженні № 42019040000000068 за заявою **ОСОБА_5** щодо незаконності призначення **ОСОБА_2** головою кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатів Дніпропетровської області, за ознаками злочину, передбаченого ч.2 ст.364 КК України, проте постановою прокурора Дніпропетровської області від 07.03.2019 р. дане кримінальне провадження було закрито за п.2 ч. 1 ст. 284 КПК України.

Адвокат зазначає, що його було висунуто як кандидата на посаду голови КДКА Дніпропетровської області представниками адвокатського самоврядування, він був призначений на цю посаду рішенням конференції адвокатів Дніпропетровської області від 07 грудня 2018 року, оформленим протоколом від 07 грудня 2018 року, в порядок та у спосіб визначений чинним законодавством України; це рішення конференції адвокатів Дніпропетровської області є чинним, обов'язковим до виконання та таким, що визнається вищими органами адвокатського самоврядування,

Звертає увагу на те, що у період часу з 7 грудня 2018 року по теперішній час вказане рішення неодноразово оскаржувалось до Ради адвокатів України, у порядку адміністративного, господарського, навіть конституційного судочинства, однак скасовано не було.

Стосовно доводів скаржника про незаконність отримання свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю адвокат із посиланнями на положення відповідних нормативно-правових актів зазначив, що його було допущено відповідною кваліфікаційною комісією до складання відповідного іспиту без жодних нарікань та зауважень; відповідальність за перевірку поданих заявником документів

та встановлення їх відповідності вимогам Закону покладено саме на кваліфікаційну палату. Під час вирішення питання про допуск особи до складання до кваліфікаційного іспиту рішення приймається більшістю голосів кваліфікаційної палати, під час засідання усі члени палати розглядають та вивчають документи уточнюють відомості викладені у документах, тощо - відповідно мають можливість перевірити та встановити відповідність та належність документів поданих заявником, мають можливість встановити відповідність вказаних документів Закону України «Про адвокатуру».

Факт допуску до складання іспиту свідчить про відповідність поданих документів вимогам закону. Також, **ОСОБА_2** вказує, що рішенням №<...> від <...>.2006 р. вирішено видати йому свідоцтво про право на зайняття адвокатською діяльністю і на момент прийняття рішення комісія не вбачала жодних перепон для його прийняття.

Вважає, що законодавство встановлює обмеження лише щодо безпосереднього здійснення відповідних видів діяльності, в даному випадку - адвокатської, яка спрямована на надання правової допомоги, як оплатної так і безоплатної; жодний нормативний акт не обмежує осіб, які перебувають на публічній або державній службі, у праві брати участь у відповідних процедурах добору та отримувати свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю.

На думку адвоката, твердження скаржника про те, що **ОСОБА_2** не дотримано вимог несумісності, є хибним, так як отримання, свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю не є свідченням порушення вимог щодо несумісності, поки особа, яка отримала таке свідоцтво, не почне вчиняти дій, які можуть бути визначені як адвокатська діяльність відповідно до статей 1, 19 Закону №5076-VI.

На підставі наведеного, адвокат вважає скаргу **ОСОБА_1** безпідставною та просить відмовити у порушенні дисциплінарної справи.

26 лютого 2021 року у засіданні дисциплінарної палати взяла участь представник адвоката - адвокат **ОСОБА_6** (свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю № 2719 від 29.10.2012 р., ордер серії АЕ № 1057858 від 25.02.2021 р., посвідчення адвоката № 2386 від 29.10.2012 р.), яка надала усні пояснення по суті порушених у скарзі питань, підтримавши доводи адвоката **ОСОБА_2**. Просить відмовити у порушенні дисциплінарної справи.

На засіданні палати 26.02.2021 р. проголошено вступну та резолютивну частину рішення.

Мотиви та висновки дисциплінарної палати

Дисциплінарна палата, проаналізувавши зміст скарги, доводи та відомості, які подані скаржником та адвокатом, заслухавши пояснення представника адвоката **ОСОБА_2**, не знайшла підстав до порушення дисциплінарної справи виходячи із такого.

Відповідно до частини другої статті 33 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі — також “Закон № 5076-VI”) дисциплінарне провадження — процедура розгляду письмової скарги, яка містить відомості про наявність у діях адвоката ознак дисциплінарного проступку.

Дисциплінарним проступком адвоката є: порушення вимог несумісності, порушення присяги адвоката або правил адвокатської етики, розголошення адвокатської таємниці або вчинення дій, що призвели до її розголошення, невиконання або неналежне виконання своїх професійних обов'язків, невиконання рішень органів адвокатського самоврядування, порушення інших обов'язків адвоката, передбачених законом (частина друга статті 34 Закону № 5076-VI).

Фактичною підставою дисциплінарної відповідальності адвоката є вчинення дій (бездіяльності), що містять склад дисциплінарного проступку. За змістом частини другої статті 36 Закону № 5076-VI підставою до порушення дисциплінарної справи є відомості, які вказують на наявність ознак дисциплінарного проступку.

Як убачається зі змісту скарги, предметом оскарження є: 1) вчинення адвокатом незаконних дій з наміром притягнення скажника до дисциплінарної відповідальності; 2) неправомірне набуття адвокатом **ОСОБА_2**, статусу адвоката у зв'язку із наявністю обставин несумісності; 3) неповідомлення адвокатом у встановлений законом строк про наявність існування обставин несумісності після набрання чинності Законом № 5076-VI; 4) незаконність обрання адвоката **ОСОБА_2** членом Ради адвокатів Дніпропетровської області та головою КДКА Дніпропетровської області у зв'язку із відсутністю у нього передбаченого законодавством стажу адвокатської діяльності.

1. Скажник вказує, що адвокатом вчинено незаконні дії, які полягають у тому, він спільно із головою кваліфікаційної палати КДКА в Дніпропетровській області **ОСОБА_4** з метою притягнення скажника до дисциплінарної відповідальності склали завідомо неправдиву заяву від імені **ОСОБА_3** до комісії, сфальсифікували пояснення осіб, чинять тиск на скажника.

Крім того, скажником наводяться відомості, які на його погляд, свідчать про незаконність процедури та безпідставність ухвалення рішення № 12/ДПП-19 від 05.12.2019 р. КДКА Дніпропетровської області про порушення стосовно нього дисциплінарної справи.

На підтвердження своїх доводів щодо неправомірного впливу адвоката на членів органів адвокатського самоврядування, скажником подано наступні документи (в копіях): ухвала Дніпровського апеляційного суду від 12.08.2019 р., рішення Дніпропетровського окружного адміністративного суду від 07.02.2020 р. у справі № 160/12469/19, рішення КДКА Дніпропетровської області № 12/ДПП-19 від 05.12.2019 р. про порушення стосовно скажника дисциплінарної справи, заяву **ОСОБА_2** до КДКА Дніпропетровської області, ухвала Жовтневого районного суду м. Дніпропетровська від 29.10.2009 р., протокол допиту **ОСОБА_3**, від 28.10.2019 р., довідка інформація оператора Водафон, інформація з мобільного додатку Getcontact, пояснення **ОСОБА_7**, пояснення **ОСОБА_8**, заяви скажника до НААУ та Ради адвокатів Дніпропетровської області, заяву про відвід голові КДКА Дніпропетровської області та членів дисциплінарної палати від 05.12.2019 р., ордер адвоката **ОСОБА_9**, ордер адвоката **ОСОБА_10** від 29.10.2019 р., заява **ОСОБА_3** від 30.10.2019 р. слідчому Соборного ВП ДВП ГУНП в Дніпропетровській області Левченку Р.В.

Дослідивши зміст вказаних документів, дисциплінарна палата дійшла висновку про те, що будь-яких відомостей про вчинення адвокатом неправомірної поведінки вони не містять.

Крім того, у скарзі відсутня інформація про конкретні дії адвоката, які, на думку ініціатора, були вчинені із порушенням професійних обов'язків та/чи правил адвокатської етики. Доводи скаржника стосовно поведінки адвоката не підтверджені доказово та мають винятково характер припущень.

Одночасно палата звертає увагу на те, що перевірка рішення про порушення стосовно скаржника дисциплінарної справи з точки зору його обґрунтованості та законності, у тому числі в аспекті дотримання процедури дисциплінарного провадження, відноситься до компетенції суду та Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури (частина третя статті 39 Закону № 5076-VI).

За результатами оцінки наданих скаржником відомостей дисциплінарна палата не встановила ознак дисциплінарного проступку адвоката.

2. Скаржник також зазначає про неправомірність набуття **ОСОБА_2**, статусу адвоката. При цьому, посилається на те, що у період з 17.11.2005 р. по 03.01.2012 р. **ОСОБА_2** безперервно займав посади в органах прокуратури, але 02.10.2006 р. на підставі рішення Дніпропетровської обласної КДКА № 10 від 26.09.2006 р. отримав свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю та склав Присягу адвоката, що суперечить вимогам статті 2 Закону України “Про адвокатуру” від 19.12.1992 р., змісту та суті Присяги, бо перебування на посадах в органах прокуратури є несумісним з набуттям статусу адвоката.

Отже, оскаржується факт отримання 02.06.2006 р. **ОСОБА_2** свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю та складання присяги адвоката у період перебування на службі в органах прокуратури.

У процесі перевірки було направлено запити та повторні запити Голові Ради адвокатів Дніпропетровської області від 08.12.2020 року та від 05.01.2021 року, Голові Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Дніпропетровської області від 08.12.2020р. та від 05.01.2021 року щодо надання належним чином завіреної копії присяги адвоката **ОСОБА_2** та матеріалів особової справи адвоката **ОСОБА_2**.

Також було направлено запит Голові Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури від 25.01.2021 року щодо надання належним чином завіреної копії присяги адвоката **ОСОБА_2** та матеріалів особової справи адвоката **ОСОБА_2**.

Копію присяги адвоката **ОСОБА_2** надано не було.

Разом із тим, як убачається із листа Ради адвокатів Дніпропетровської області від 17.12.2020 р. № 332/1/3-20, на виконання рішення № 46 Ради адвокатів України від 12.04.2019 р. Головою ВКДКА Вилковим С.В. було видано наказ №58-ОД від 14.06.2019 р., на підставі якого передано архів документів КДКА Дніпропетровської області та визначено місце його зберігання у приміщенні Ради адвокатів Дніпропетровської області. Серед архівних документів, в тому числі, знаходиться особова справа **ОСОБА_2**. Особова справа **ОСОБА_2** складається із копії свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю та заяви про зупинення права на заняття адвокатською діяльністю у зв'язку із наявністю обставин несумісності.

До листа приєднано належним чином завірених копій: свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю на ім'я **ОСОБА_2** за № <...> від <...> 2006 року, виданого за рішенням № <...> від <...> 2006 року Дніпропетровською обласною КДКА, протоколу атестаційної палати №<...> від <...> 2006 року, сторінок книги обліку свідоцтв на право заняття адвокатською діяльністю, в якому відображено

отримання свідоцтва **ОСОБА_2**, заяви **ОСОБА_2** від 12.11.2012 р. на ім'я голови Дніпропетровської обласної КДКА Верби М.І. про зупинення дії свідоцтва про зайняття адвокатською діяльністю у зв'язку із наявністю обставин несумісності.

За результатами дослідження документів, отриманих під час перевірки, було встановлено, що відповідно до рішення атестаційної палати Дніпропетровської обласної КДКА, оформленого протоколом № 10 від 26.09.2006 р., **ОСОБА_2** було допущено до здачі кваліфікаційних іспитів для отримання свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю (пункт 1).

Пунктом 2 цього рішення палатою вирішено вважати успішним складання ним письмового та усного іспиту і видати йому свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю.

<...> 2006 року **ОСОБА_2** отримав свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю № <...>, видане на підставі рішення Дніпропетровської обласної КДКА № <...> від <...> 2006 р.

Також під час перевірки було встановлено, що з 03.07.2000 по 03.01.2012 року **ОСОБА_2** працював в органах прокуратури Дніпропетровської області, у тому числі в період з 17.11.2005 по 19.03.2008 - на посаді старшого слідчого прокуратури м. Дніпропетровська.

Згідно зі статтею 2 Закону України «Про адвокатуру» від 19.12.1992 р. № 2888-ХІІ у редакції, що діяла з 13.12.2005 р. по 07.12.2006 (далі — Закон № 2888-ХІІ), адвокатом може бути громадянин України, що має вищу юридичну освіту, стаж роботи за спеціальністю юриста або помічника адвоката не менше двох років, склав кваліфікаційні іспити, одержав свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю та прийняв Присягу адвоката України.

Відповідно до статті 13 Закону № 2888-ХІІ для визначення рівня професійних знань осіб, які мають намір займатися адвокатською діяльністю, вирішення питань про дисциплінарну відповідальність адвокатів у Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі утворюються строком на 3 роки кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури. Ці комісії утворюються у складі двох палат - атестаційної та дисциплінарної. Формування кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури та організаційне забезпечення їх діяльності покладається на Раду Міністрів Республіки Крим, обласні та Київську і Севастопольську міські Ради народних депутатів. Атестаційна палата утворюється у складі 11 членів, до неї входять 4 адвокати, 4 судді та по одному представнику від Ради Міністрів Республіки Крим, обласної, Київської і Севастопольської міських Рад народних депутатів, управління юстиції Ради Міністрів Республіки Крим, обласної, Київської і Севастопольської міської державної адміністрації, відділення Спілки адвокатів України. Рішення про видачу свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю або про відмову у видачі свідоцтва приймається відкритим голосуванням більшістю голосів від загальної кількості членів палати. Особа, яка не склала кваліфікаційні іспити, має право складати їх повторно через рік. Порядок організації і діяльності кваліфікаційно-дисциплінарної комісії визначається Положенням про неї, яке затверджується Президентом України.

Відповідно до пункту 29 Положення про кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури, затвержену Указом Президента України від 5 травня 1993 року № 155/93 особа, яка має намір займатися адвокатською діяльністю, подає до атестаційної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії заяву, нотаріально

засвідчену копію диплома про вищу юридичну освіту, документ, що підтверджує стаж роботи за фахом юриста або помічника адвоката не менш як два роки та документ про місце роботи і посаду на момент подання заяви.

Атестаційна палата може в разі потреби витребувати й інші документи для вирішення питання про допуск чи відмову у допуску до складання кваліфікаційних іспитів.

Одержані документи атестаційна палата розглядає протягом місяця з дня надходження.

За результатами розгляду заяви та документів, зазначених в абзаці першому цього пункту, атестаційна палата приймає рішення про: допуск заявника до кваліфікаційних іспитів; витребування додаткових документів; відмову в допуску до кваліфікаційних іспитів.

За результатами складання кваліфікаційних іспитів атестаційна палата приймає рішення про: видачу свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю; відмову у видачі свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю.

Особі, яка успішно склала кваліфікаційні іспити, на підставі рішення атестаційної палати у строк до одного місяця з моменту прийняття рішення кваліфікаційно-дисциплінарна комісія видає свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю за формою, що додається, якщо для цього немає перешкод, пов'язаних з несумісністю (пункт 32 зазначеного Положення).

Пунктом 2.1. розділу II Порядку складання кваліфікаційних іспитів у регіональних кваліфікаційно-дисциплінарних комісіях адвокатури, затвердженого Вищою кваліфікаційною комісією адвокатури України при Кабінеті Міністрів України від 1 жовтня 1999 року № 6/2 (далі — “Порядок № 6/2”), було визначено, що заявник подає до атестаційної палати КДКА заяву про допуск до складання кваліфікаційних іспитів і видачу Свідоцтва та: нотаріально засвідчену копію диплому про вищу юридичну освіту; документи про відповідність отриманої за межами України вищої юридичної освіти (в разі отримання такої освіти) кваліфікаційним вимогам, що пред'являються законодавством України до набуття кваліфікаційного рівня спеціаліста (магістра) за спеціальністю "Правознавство", якщо інше не встановлено законами України чи міжнародними або двосторонніми договорами, ратифікованими Україною; документ, що підтверджує стаж роботи у галузі права не менше двох років; документ про місце роботи і посаду на момент подання заяви; довідку компетентної установи про відсутність судимості; документ, який підтверджує законність підстав перебування на території України (для іноземців і осіб без громадянства).

Одночасно з поданням названих документів пред'являється документ, що посвідчує особу Заявника.

Атестаційна палата може в разі потреби витребувати й інші документи для вирішення питання про допуск чи відмову у допуску до складання кваліфікаційних іспитів.

Згідно із пунктами 2.3.-2.4. Порядку № 6/2 заява про допуск до складання кваліфікаційних іспитів і видачу Свідоцтва з доданими до неї документами приймається від Заявника головою атестаційної палати КДКА, а в разі його відсутності - заступником або за його (їх) дорученням одним з членів палати. Документи, що подаються Заявником, перевіряються на відповідність вимогам пункту 2.1 Порядку і пункту 29 Положення про КДКА. В разі виникнення сумнівів

щодо достовірності і повноти поданих Заявником документів, останні передаються на розгляд атестаційній палаті КДКА, яка за результатами розгляду приймає одне з рішень, визначених в пункті 4.6 цього Порядку.

При необхідності атестаційна палата КДКА вправі зробити запити щодо освіти, трудової діяльності, громадянства, місця роботи та посади на час подання заяви, місця проживання або перебування в Україні (для іноземців і осіб без громадянства) Заявника, відсутності у нього судимості.

КДКА має право звернутися до ВККА для отримання відповідних роз'яснень з віднесених до її компетенції питань, що викликають труднощі у вирішенні.

Відповідно до пункту 3.6. Порядку № 6/2 за результатом розгляду заяви та доданих до неї документів, зазначених в п. 2.1 цього Порядку, атестаційна палата КДКА приймає рішення про: допуск Заявника до кваліфікаційних іспитів; витребування додаткових документів; відмову в допуску до кваліфікаційних іспитів.

За результатами складання письмового та усного кваліфікаційних іспитів, які оголошуються Заявнику одночасно, атестаційна палата КДКА приймає рішення про: видачу свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю; відмову у видачі свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю (пункт 4.6. Порядку № 6/2).

Згідно із частиною другою статті 2 Закону № 2888-ХІІ адвокат не може працювати в суді, прокуратурі, державному нотаріаті, органах внутрішніх справ, служби безпеки, державного управління. Адвокатом не може бути особа, яка має судимість.

Проаналізувавши положення наведених нормативно-правових актів, дисциплінарна палата дійшла висновку про те, що допуск особи до складання кваліфікаційних іспитів, а так само ухвалення рішення щодо видачі їй свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю не обмежувався фактом перебування особи на будь-яких посадах, у тому числі в органах державної влади, якщо особа відповідала критеріям, визначеним частиною першою статті 1 Закону №2888-ХІІ, та не мала судимості.

Питання отримання, перевірки документів на предмет повноти, достовірності та достатності для ухвалення рішення щодо видачі свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю відносилось до компетенції атестаційної палати регіональної КДКА; видача такого свідоцтва станом на 02.10.2006 р. є компетенцією КДКА.

Скарга, додані до неї документи, а так само матеріали перевірки не містять жодних відомостей про подання **ОСОБА_2** недостовірних відомостей для отримання свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю.

Із урахуванням всебічності проведеної перевірки та повноти вжитих заходів, отримання будь-яких нових (додаткових) відомостей є об'єктивно неможливим.

Крім того, палата зазначає, що перевірка законності видачі свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю за своєю сутністю полягає у вирішенні питання про правомірність рішень та дій відповідних органів адвокатського самоврядування, що не відноситься до компетенції дисциплінарної палати КДКА регіону, яка уповноважена здійснювати дисциплінарне провадження за скаргами стосовно адвокатів (пункт 3 частини п'ятої статті 50 Закону № 5076-VI).

Дисциплінарна палата також вважає за необхідне звернути увагу на те, що за змістом частини першої статті 16 Закону № 2888-ХІІ адвокат міг бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності за порушення вимог цього Закону, інших актів

законодавства України, що регулюють діяльність адвокатури, Присяги адвоката України.

Повноваження на притягнення адвоката до відповідальності за вчинення таких діянь мали кваліфікаційно-дисциплінарні комісії, сформовані на підставі Закону № 2888-ХІІ та виданого на його виконання Положення про кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури, затвердженого Указом Президента України від 5 травня 1993 року № 155/93.

Зазначені нормативно-правові акти втратили чинність 15.08.2012 р. із набранням чинності Законом № 5076-VI.

У свою чергу, статтею 34 Закону № 5076-VI визначено вичерпний перелік діянь адвоката, яка вважаються дисциплінарним проступком, у тому числі до таких проступків віднесено порушення вимог несумісності.

Отже, Закон № 5076-VI містить спеціальну норму, у яку законодавцем внесено окремий вид діяння адвоката, що вважається дисциплінарним проступком, та який не був передбачений Законом № 2888, — порушення вимог несумісності.

Відповідно до статті 58 Конституції України закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи.

При цьому, пунктом 3 Розділу Х “Перехідні положення” Закону № 5076-VI встановлено, що адвокати, які на день набрання чинності цим Законом, обіймають посади або здійснюють діяльність, яка є несумісною з діяльністю адвоката відповідно до частини першої статті 7 цього Закону, протягом дев'яноста днів з дня набрання чинності цим Законом письмово повідомляють кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури за місцем отримання свідоцтва про існування обставин несумісності.

Адвокат, який у порядку і строк, встановлені абзацом першим цього пункту, повідомив про існування обставин несумісності, не може бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності у зв'язку із порушенням вимог щодо несумісності.

Системне тлумачення наведених законодавчих приписів засвідчує, що у рамках процедури, визначеної розділом VI “Дисциплінарна відповідальність адвоката” чинного Закону № 5076-VI, здійснення дисциплінарного провадження у зв'язку із розглядом скарг на неправомірну поведінку адвоката у формі порушення вимог несумісності є можливим лише за умови невиконання ним вимог пункту 3 Розділу Х “Перехідні положення” та стосовно тих діянь, які вчинені після набрання чинності цим Законом.

Із урахуванням вищенаведених мотивів дисциплінарна палата дійшла висновку про відсутність підстав до порушення дисциплінарної справи у цій частині доводів, викладених у скарзі.

3. Стосовно тверджень скаржника про порушення адвокатом вимог пункту 3 Розділу Х “Перехідні положення” Закону № 5076-VI (неповідомлення КДКА регіону про існування обставин несумісності у період роботи на посаді в органах місцевого самоврядування), палата встановила наступне.

У скарзі зазначено, що 13.11.2012 р. сплинуло 90 днів з дня набрання чинності Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність, однак, **ОСОБА_2** в порушення підпункту «в» пункту 1 частини першої статті 4 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції», пункту 3 Перехідних положень Закону

України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» протягом дев'яноста днів з дня набрання чинності цим Законом письмово не повідомив кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури за місцем отримання свідоцтва про існування обставин несумісності. Вказаний обов'язок, як зазначено у скарзі, він виконав лише через рік, а саме 12.11.2013 року, подавши відповідну заяву про зупинення дії свідоцтва до Ради адвокатів Дніпропетровської області, займаючи посаду державного службовця при обставинах несумісності.

Як убачається із отриманого під час перевірки листа Ради адвокатів України за № 98/0/221 від 20.01.2021 р., для отримання копій документів, згідно із якими було внесено відомості у ЄРАУ стосовно адвоката **ОСОБА_2**, рекомендується звернутися до Ради адвокатів Дніпропетровської області як до адміністратора Першого рівня бази даних ЄРАУ.

У відповідь на запит члена члена дисциплінарної палати Бірюкова А.О. від Ради адвокатів Дніпропетровської області було отримано належним чином завірену копію заяви адвоката **ОСОБА_2** від 12.11.2012 р., адресовану голові Дніпропетровської обласної кваліфікаційно-дисциплінарної комісії, що містить відмітку про отримання її у той самий день.

Цією заявою адвокат повідомив про те, що він займає посаду заступника директора департаменту корпоративних прав правового забезпечення — начальника управління правового забезпечення Дніпропетровської міської ради та просить зупинити дію свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю № <...> від <...>.2006 р.

Будь-яких об'єктивних даних щодо подання вказаної заяви про існування обставин несумісності **ОСОБА_2** з пропуском встановленого законом строку, скарга не містить, та таких даних не було виявлено під час перевірки.

Одночасно палата надала оцінку відомостям, які містить профайл адвоката в ЄРАУ, про зупинення права на заняття адвокатською діяльністю на підставі заяви адвоката з 12.11.2013 р., та дійшла висновку про те, що за змістом пунктом 3 Розділу Х «Перехідні положення» Закону № 5076-VI достатнім юридичним фактом, який унеможлиблює дисциплінарне провадження стосовно адвоката, є його письмове повідомлення кваліфікаційно-дисциплінарній комісії за місцем отримання свідоцтва про існування обставин несумісності, подане в установлений строк.

Разом із тим, факт внесення (невнесення) відповідних відомостей до ЄРАУ, який розпочав функціонування з 16.01.2013 р., у контексті розгляду питання про відповідальність адвоката у рамках положень пункту 3 Розділу Х «Перехідні положення» Закону № 5076-VI, не впливає на висновки палати: внесення таких відомостей відноситься до повноважень рад адвокатів регіонів та Ради адвокатів України (ч. 1 ст. 17 Закону № 5076-VI) та не може ставитися у провину адвокату.

Отже, доводи скарги про порушення адвокатом обов'язку, передбаченого пунктом пункту 3 Розділу Х «Перехідні положення» Закону № 5076-VI, не знайшли свого підтвердження.

4. Щодо тверджень скаржника про незаконність обрання адвоката **ОСОБА_2** членом Ради адвокатів Дніпропетровської області та головою КДКА Дніпропетровської області, палата зазначає наступне.

На підставі рішення конференції адвокатів Дніпропетровської області від 14.11.2017 р. **ОСОБА_2** було обрано членом Ради адвокатів Дніпропетровської області.

Рішенням конференції адвокатів від 07.12.2018 р. його було обрано головою КДКА Дніпропетровської області.

У скарзі зазначається, що обрання адвоката на вказані посади є незаконним, бо на момент обрання **ОСОБА_2** не мав передбаченого законом п'ятирічного стажу адвокатської діяльності.

За результатами перевірки дисциплінарною палатою було встановлено, що станом на 14.11.2017 р. загальний стаж адвокатської діяльності **ОСОБА_2** складав 4 роки 2 місяці 13 днів, а станом 07.12.2018 р., тобто на дату обрання його головою КДКА Дніпропетровської області, - 5 років 6 місяців 8 днів.

Разом із тим, палата не убачає підстав до порушення дисциплінарної справи і в цій частині доводів скаржника, виходячи із такого.

За частинами першою, другою, третьою статті 2 Закону № 5076-VI адвокатура України це недержавний самоврядний інститут, що забезпечує здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги на професійній основі, а також самостійно вирішує питання організації і діяльності адвокатури в порядку, встановленому цим Законом. Адвокатуру України складають всі адвокати України, які мають право здійснювати адвокатську діяльність. З метою забезпечення належного здійснення адвокатської діяльності, дотримання гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних прав адвокатів, забезпечення високого професійного рівня адвокатів та вирішення питань дисциплінарної відповідальності адвокатів в Україні діє адвокатське самоврядування.

Згідно зі статтею 3, частиною першою статті 4, пунктами 2, 1 частини першої статті 1 цього ж Закону правовою основою діяльності адвокатури України є Конституція України, Закон № 5076-VI, інші законодавчі акти України.

У пункті 3 частини першої статті 1 Закону № 5076-VI адвокатське самоврядування визначається як гарантоване державою право адвокатів самостійно вирішувати питання організації та діяльності адвокатури в порядку, встановленому цим Законом.

За частиною першою статті 43 та пунктами 1, 2, 3, 6, 7 частини першої статті 44 цього Закону адвокатське самоврядування ґрунтується на принципах виборності, гласності, обов'язковості для виконання адвокатами рішень органів адвокатського самоврядування, підзвітності, заборони втручання органів адвокатського самоврядування у професійну діяльність адвоката.

Завданнями адвокатського самоврядування є: забезпечення незалежності адвокатів, захист від втручання у здійснення адвокатської діяльності; підтримання високого професійного рівня адвокатів; утворення та забезпечення діяльності кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури; забезпечення ведення ЄРАУ; участь у формуванні ВРЮ у порядку, визначеному законом.

Адвокатське самоврядування реалізується через утворені ним структурні організаційні форми, необхідні для функціонування адвокатури як інституту, на який покладається забезпечення права кожного на отримання правової допомоги.

Згідно з частиною другою статті 46 Закону № 5076-VI адвокатське самоврядування здійснюється через діяльність конференцій адвокатів регіону (Автономної Республіки Крим, області, міста Києва, міста Севастополя), рад

адвокатів регіону (Автономної Республіки Крим, області, міста Києва, міста Севастополя), кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури (Автономної Республіки Крим, області, міста Києва, міста Севастополя), Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, ревізійних комісій адвокатів регіонів (Автономної Республіки Крим, області, міста Києва, міста Севастополя), Вищої ревізійної комісії адвокатури, Ради адвокатів України, з'їзду адвокатів України.

Вищим органом адвокатського самоврядування України в областях є конференція адвокатів регіону, адреса робочого місця яких знаходиться відповідно в області та відомості про яких включено до ЄРАУ (частина перша статті 47 Закону № 5076-VI). За частиною п'ятою цієї статті конференція адвокатів регіону: обирає голову та членів ради адвокатів регіону, дострокове відкликає їх з посад; обирає делегатів на з'їзд адвокатів України; визначає кількість членів кваліфікаційної і дисциплінарної палат КДКА, обрає голову та членів КДКА, достроково відкликає їх з посад; затверджує штатний розпис і кошторис ради адвокатів регіону, кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури; розглядає та затверджує звіт ради адвокатів регіону, КДКА, висновки ревізійної комісії адвокатів регіону, представників адвокатів регіону у складі ВКДКА і РАУ; приймає інші рішення відповідно до цього Закону.

За частинами першою, другою, п'ятою статті 50 цього Закону кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури утворюється з метою визначення рівня фахової підготовленості осіб, які виявили намір отримати право на заняття адвокатською діяльністю, та вирішення питань щодо дисциплінарної відповідальності адвокатів. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури підконтрольна та підзвітна конференції адвокатів регіону. Голова та члени КДКА обираються конференцією адвокатів регіону з числа адвокатів, адреса робочого місця яких знаходиться відповідно в Автономній Республіці Крим, області, місті Києві, місті Севастополі і відомості про яких включено до Єдиного реєстру адвокатів України, строком на п'ять років.

У статтях 47-49, 51-54 Закону № 5076-VI визначені структурні організаційні одиниці адвокатського самоврядування, порядок формування, повноваження та правила самоврядної діяльності адвокатури (конференції адвокатів регіону, ради адвокатів регіону, кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури регіонів, голова ради адвокатів регіону, ВКДКА, ревізійні комісії адвокатів регіонів, Вища ревізійна комісія адвокатури, РАУ, голова РАУ, з'їзду адвокатів України).

Частиною 6 статті 47 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» визначено, конференція адвокатів регіону приймає рішення шляхом голосування більшістю голосів делегатів конференції, які беруть участь у її роботі.

Відповідно до частини другої статті 57 Закону № 5076-VI рішення конференцій та рад адвокатів регіонів є обов'язковими до виконання адвокатами, адреса робочого місця яких знаходиться у відповідному регіоні та відомості про яких включено до Єдиного реєстру адвокатів України.

Дисциплінарна палата вкотре звертає увагу на те, що відповідно до частини другої статті 33 Закону № 5076-VI, дисциплінарне провадження — процедура розгляду скарги, яка містить відомості про наявність у діях адвоката ознак дисциплінарного проступку.

Відтак, за своїм функціональним призначенням, змістом та обсягом компетенції палата уповноважена надавати правову оцінку поведінці конкретного адвоката.

Натомість питання дотримання процедури, законності та/чи обґрунтованості рішень органів адвокатського самоврядування перебувають поза межами її компетенції і, відтак, не є об'єктом дисциплінарного провадження.

Скарга не містить будь-яких відомостей, які би вказували на вчинення адвокатом **ОСОБА_2**, у зв'язку із проведенням зазначених конференцій адвокатів Дніпропетровської області, дій з ознаками дисциплінарного проступку, передбаченого частиною другою статті 34 Закону 5076-VI.

За приписами статті 70 Правил адвокатської етики, затверджених Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 09.06.2017 р. (з наступними змінами), обов'язок доказування вини адвоката у вчиненні дисциплінарного проступку покладається на особу, яка ініціює дисциплінарне провадження відносно адвоката. Звинувачення адвоката не може ґрунтуватися на припущеннях. Щодо відносин дисциплінарної відповідальності адвокатів діє презумпція невинуватості.

Відомості, повідомлені скаржником, не знайшли свого підтвердження, і дисциплінарна палата не встановила ознак дисциплінарного проступку адвоката.

Відповідно до частини другої статті 36 Закону № 5076-VI дисциплінарну справу стосовно адвоката не може бути порушено за заявою (скаргою), що не містить відомостей про наявність ознак дисциплінарного проступку адвоката.

З огляду на викладене, дисциплінарна палата дійшла висновку про відсутність підстав до порушення дисциплінарної справи стосовно адвоката **ОСОБА_2**.

Керуючись ст.ст. 33, 36-39 Закону № 5076-VI, палата

ВИРІШИЛА:

Відмовити в порушенні дисциплінарної справи стосовно адвоката **ОСОБА_2** (свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю № <...>, видане <...>.2006 р. Дніпропетровською обласною КДКА на підставі рішення № <...> від <...>.2006 р., адреса робочого місця адвоката, згідно із ЄРАУ: <...>) за скаргою **ОСОБА_1**.

Відповідно до частини третьої статті 39 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» це рішення може бути оскаржено протягом тридцяти днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду.

Голова КДКА

Кіровоградської області

(підпис)

О.І. Волосян

Голова дисциплінарної палати

(підпис)

О.Д. Квашук

Секретар палати

(підпис)

О.І. Павліченко